

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרִשְׁתַּת בֵּא

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ קַל וְנֶחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של ל' חלקים

כרך ט' - חלק ט'

קונטרס 249

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקֹון בֵּיתָא מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יֵוצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מַפְעֵל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תשע"א לפ"ק - בעייה"ק בית שְׁמוֹשׁ תּוֹכֵב"א

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ, קוּם בְּרִי (קד׳ישׁא),
 סְלִסֵּל תְּקוּנָא דְדִיקְנָא (נ״א דְמִלְכָּא) קד׳ישׁא,
 בְּתַקּוּנֵי אֱלִין. (דף קל״ט ע״ב) קָם רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּתַח
 וְאָמַר, (תהלים קיח) מִן הַמְצַר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַמְרָחֵב
 יְהוָה וְגוֹ'. עַד מִבְּטוּחַ בְּנְדִיבִים. תְּנָא, הָכָא תִּשְׁעָה תְּקוּנֵין
 דְּבִדִּיקְנָא דָּא. לְהֵנִי תְּקוּנֵין אֶצְטְרִיד דְּדוּד מִלְכָּא, בְּגִין
 לְנִצְחָא לְשָׂאָר מַלְכִין, וְלְשָׂאָר עַמּוּן.

תָּא חַיִּי, בִּיּוֹן דְּאָמַר הֵנִי תִּשְׁעָה תְּקוּנֵין, לְבַתָּר אָמַר
 כָּל גּוֹיִם סְבִיבֵי בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילֵם. אָמַר, הֵנִי
 תְּקוּנֵין דְּאֲמִינָא, לְמֵאֵי אֶצְטְרִיכְנָא. מְשׁוּם דְּכָל גּוֹיִם

ספר נפלאות הזוהר

שֶׁל הַזוּהַר. וְהִנֵּה חֲלָקֵי סֵפֶר בְּרֵאשִׁית, וְלִמְדָנוּ עַד שְׁשָׁה שָׁעוֹת, וּבִסוּף ו' שָׁעוֹת נִתְמַלְא
 הַבַּיִת רֵיחַ טוֹב אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיָ וְכוּ'. וְלִמְדָנוּ עַד ח' שָׁעוֹת מִהֲלִילָה, וְהִלְכְנוּ
 לִישׁוֹן. וְקָדָם שֶׁהָאִיר הַיּוֹם כְּשֵׁנֵי שָׁעוֹת עֲמַדְנוּ עַל מְשֻׁמְרַתְנוּ וְלֹא יִשְׁנָנוּ כִּי אִם שְׁנֵי
 שָׁעוֹת, וְיִשְׁכְּנוּ לְלִמְדָ. וּכְשֶׁהָאִיר פְּנֵי הַמְזֻרְחַ הַתְּפַלְלָנוּ כְּפִתִיקִין וְיִשְׁכְּנוּ לְלִמְדָ עַד י״ח
 שָׁעוֹת בְּלֵי הַפֶּסֶק בִּינְתִים אֶפְלוּ בְּדַבּוּר שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָה. וְאַחַר שֶׁאֶכְלָנוּ חֲזֻרְנוּ לְלִמְדָנוּ
 כָּל יוֹם חֲמִישִׁי, עַד ח' שָׁעוֹת מִהֲלִילָה. וּבַיּוֹם ו' בְּבִקְרָ וְכוּ'. וּבְכָל יוֹם הַשַּׁבָּת הֵינּוּ
 לוֹמְדִים זֶהָר, וּבְלִילָה לַיִל מוּצָאֵי שַׁבָּת עֲשִׂינוּ מְשֻׁמְרוֹת כָּל הַלִּילָה, שֶׁהָאֲדָרוֹת אָמַר
 הַרְבֵּ שֶׁנִּלְמַד אוֹתָם בְּיַחַד, וְכֵן הֵנָּה. וּבְשָׁעָה שֶׁהִתְחַלְנוּ הָאֲדָרוֹת הֵיטָה הָאֲרָה גְדוּלָה
 וְהַרְגֵּשׁ גְּדוּלָה בְּנִשְׁמוֹתֵינוּ וְכוּ', וְנִמְרְנוּ הָאֲדָרוֹת סְמוּךְ לְאוּר הַיּוֹם, וְלִמְדָנוּ מֵאֲמָרֵי בַר
 יוֹחָאֵי בְּשִׁמְחָה גְדוּלָה. (אגרת מסע אור החיים הקדוש, פתב יד אהד מתלמידיו, נדפס בספר טעמי
 המנהגים, עניני הילולא דרבי שמעון בן יוחאי)

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמר בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עכת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזה שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עכת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

סְבִבּוֹנִי. וּבִתְקוּנָא דְדִיקְנָא דָּא, תְּשַׁעָּה תְּקוּנִין, דְּאֵינּוּן
יָם יִי, אֲשִׁצִּינּוּן מִן עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּשֵׁם יִי
כִי אָמִילָם.

וְתָנָא בְּצִנְיָעוּתָא דְסַפְרָא, תְּשַׁעָּה תְּקוּנִין אָמַר דְּוֹד,
הָכָא, שִׁיתָא אֵינּוּן בְּשָׂמָא קְדִישָׁא. דְּשִׁית
שְׂמֵהּ הוּו, וְתִלְתָּ אָדָם. וְאִי תִימָא תְרִין אֵינּוּן. תְּלַתָּא
הוּו, דְּהָא גְדִיבִים בְּכֻלָּל אָדָם הוּו.

תָּנָא שִׁיתָא שְׂמֵהּ, דְכָתִיב: מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה,
חַד. עָנְנִי בַמִּרְחָב יְהוָה, תְּרִין. יִי לִי לֹא אִירָא,
תְּלַת. יִי לִי בְעוֹזְרִי, אַרְבַּע. טוֹב לַחֲסוֹת בֵּינִי, הַמְשָׁה.
טוֹב לַחֲסוֹת בֵּינִי, שִׁיתָא. אָדָם תְּלַת, דְכָתִיב: יִי לִי לֹא

ספר נפלאות הזוהר

סט) בְּקִצּוֹר שִׁלָּה: בְּעָרְב שִׁבְתָּ קָדִישׁ אַחַר הַטְּבִילָה וְאֲמִירַת שִׁיר הַשִּׁירִים, אִם יֵשׁ לּוֹ פְּנָאִי
אִז מִי שְׁחַנְנֵנוּ הַשֵּׁם בְּבִינָה יְלַמֵּד מָה בִּזְהַר הַקְּדוּשׁ אוֹ בְּשׁוּם סֵפֶר קְבֵלָה
וּבְקִצּוֹר שִׁלָּה מִסְכַּת שִׁבְתָּ כְּתֹב: אַחַר הַטְּבִילָה וְאֲמִירַת שִׁיר הַשִּׁירִים אִם יֵשׁ לּוֹ
פְּנָאִי, אִז מִי שְׁחַנְנֵנוּ הַשֵּׁם בְּבִינָה יְלַמֵּד מָה בִּזְהַר הַקְּדוּשׁ אוֹ בְּשׁוּם סֵפֶר קְבֵלָה.

אָמַר הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי שְׁלֹמֹה בְּלוּךְ זָכַר צַדִּיק לְבָרְכָה מִשֵּׁם רַבּוֹ הַחֲפֵץ חַיִּים
זָכַר צַדִּיק לְבָרְכָה, שְׁעַל לְמוֹד סֵפֶר הַזֶּהָר אֵין שׁוּם הַגְּבֻלָה כִּי רַבּוֹ מְדַרְשׁ, וְהִזְהָר הַחֲפֵץ
חַיִּים מְעוֹרֵר לְכֻלָּם שְׁיִלְמְדוּ כָּל שִׁבְתָּ אֶת הַזֶּהָר שֶׁל אוֹתָהּ פְּרָשָׁה וְאֶפְלוֹ לְבַחֲוֵרִים. (ר)
יוסֵף בֶּן שְׁלֹמֹה מְפוֹזֵיין, הוֹסְפוֹת בְּנֵן יוֹסֵף).

מנשמות הצדיקים, זה בחצי הלילה. בזמן אחר שאר קרבנות ממש.

ישבו רבי חייא ורבי יוסי. אמר רבי יוסי, בכמה פעמים שאלתי, זה שכתוב ויהי בחצי הלילה והיפה כל בכור בארץ מצרים, למה זה לא היה ביום, שיתגלה לכל פרסום הנס? ולמה מתו כל אותם חלשים שאחר הרחיים ואותם טלאים של בני הצאן, ולא מתו מלכים ושרים ואנשים עורכי קרבות כמו שהיה בסנחריב, שכתוב (מלכים ב' י"ט) ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו' ? ושנינו, כלם מלכים בני מלכים, שרים וקצינים. שם נראתה הגבורה של שליח אחד שלו, יותר מזה שהיה ראוי להיות שלו יותר.

אמר לו, יפה שאלת, ואני לא שמעתי דבר בזה ולא אמר, אבל הרי זכיתי לכל זה, והדרך מתקנת לפנינו. אני שמעתי שרבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה, גלף אליו. ישבו עד שהאר היום. כשעלה האור קמו והלכו. כשהגיעו אליו, מצאו אותו שהיה יושב, וספר האגדה בידו.

פתח ואמר, (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו. כיון שאמר כל הגוים כאין נגדו, למה כתוב מאפס ותהו נחשבו לו? אלא למדנו, דעתם של כל עמי העולם, שאמנתם היא כאין, שלא נדבקו עליונים ותחתונים ובתחתונים, ושיום כנגדם אמונה של שטות. אבל מאפס ותהו נחשבו לו, כמו המוץ שסובב (שע) ברוח ומתגלגל בסוף בריקנות, זהו שכתוב (דניאל ד) וכל דיירי הארץ ככלום חשובים.

קרבנין דאתקרבו קמיה מנשמתיהון דצדיקייא האי בפלגות ליליא בשעתא אחרא שאר קרבנין ממש.

יתבו רבי חייא ורבי יוסי, אמר רבי יוסי, בכמה זמנין שאילנא, האי דכתיב, ויהי בחצי הלילה וי'י' הפה כל בכור בארץ מצרים אמאי לא הוה ביממא, דיתגלי לכלא פרסומי ניסא, ואמאי מיתו כל אינון חלשי דבתר רחייא, ואינון טלייא דבני עאנא, ולא מיתו מלכי ופרדשכי, וגוברי מגיחי קרבא, כמה דהוה בסנחריב, דכתיב, (מלכים ב' י"ט) ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'. ותנינן, כלהו מלכין בני מלכין רופינוס ופרדשכי, התם (ד"ט ז"ל ע"א) אתחזי גבורתא דחד שליחא דיליה, נתיר מהאי, דהוה יאות למהוי דיליה נתיר.

אמר ליה יאות שאלת, ואנא לא שמענא מידי בהאי, ולא אימא, אבל הא זכינא לכל האי, וארחא אתתקן קמן. אנא שמענא דרבי שמעון בן יוחאי מדכי שוקין דטבריה, גיזיל גביה. יתבו, עד דהוה נהיר יממא. פד סליק נהורא, קמו ואזלו. פד מטו גביה. אשפחוהו, דהוה יתיב, וספרא דאגדתא בידיה.

פתח ואמר, (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו. כיון דאמר, כל הגוים כאין נגדו, למה פתיב מאפס ותהו נחשבו לו. אלא אוליפנא, דעתייהו דכל עמין דעלמא, דמהימנותא דלהון הוא כאין, דלא אדבקו עלאין ותתאין, (בתמאין) ושויין לקבלייהו מהימנותא דשטותא, אבל מאפס ותהו נחשבו לו, פהאי עלעולא, דסחרא (כ"א דפתחא) ברוחא, ומתגלגלא בקיטא בריקניא, דהא הוא דכתיב, (דניאל ד) וכל דיירי ארעא פלא חשיבין.

בְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים יד) יי' מְשֻׁמִּים הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.

הָא חֲזִי, כְּתִיב, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. בַּחֲצֵי מִיבְעֵי לֵיהּ, אוּ בַחֲצוֹת, פְּגוּוֹנָא דְאָמַר מִשָּׁה. וְאִי כְמָה דְאָמְרֵי חֲבֵרְנָא, דְלֹא יִימְרוּן אֶצְטַגְנִי פְרַעָה, מִשָּׁה בְדַאי הוּא. הָא קוּשְׂיָא בְּאִתְרֵיהּ קִיִּמָּא, בְּתַלְתַּל גּוּוֹנֵי, דְאֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל יִימְרוּן הָכִי. חַד, דְּאִי הָכִי הוּא לֵיהּ לְמִימַר וַיֹּאמֶר מִשָּׁה כַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. אָמַאי קָאָמַר, כַּה אָמַר יי' וְגו'. כְּמָה דְלֹא אֲתַכּוּוֹן שַׁעְתָּא, דְּהָא לָא יִתְפַּסוֹן בְּמִשָּׁה, אֲלֵא בַפְטְרוֹנָא, בְּגִין דְּאָמַר כַּה אָמַר יי' וְגו'. תְּרִי, דְּהָא מִשָּׁה אָמַר, עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים, וְלֹא הָוּה הָכִי, אֲלֵא עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבוּר. עַל כָּל פָּנִים אֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל נִמְי יִימְרוּן הָכִי, דְּהָא לָא אֲתַבְּרוּן מְלִי. תַּלְתַּל דְּאִיהוּ אָמַר מְשָׁמָא דַּפְטְרוֹנָא כַּחֲצוֹת, וְכְתִיב וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד, שְׂאֵלְתָא דִּילְכוּן, יִתִּיר עַל מְטוּל דְּלֹא יְכִיל בַּעֲרָא לְמַסְבַּל. אָמַאי הָוּה בְּפַלְגוֹת לֵילֵיא, וְלֹא בִימְמָא. וְאָמַאי מִיתוּ כָּל אֵינּוֹן חַלְשִׁין דְּבַתֵּר רַחֲמָא. אֲלֵא כְּלָא רַזָּא עֲלָאָה הוּא, בֵּין מַחְצְדֵי חַקְלָא, וְכְלָא אֲתַכְּשֶׁר (ג"א אַתְבְּשֶׁר) בְּנִבְיָאָה מְהֵימְנָא.

וְכַאֲהוּ חוֹלְקֵיהּ דְּמִשָּׁה, דְּעֲלִיָּה כְּתִיב (תהלים נה) יִפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חַן בְּשַׁפְתוֹתֶיהָ עַל פִּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אַהֲבַת צְדָק וַתִּשְׁנֵא רִשְׁעָה עַל פִּן מְשַׁחֵף אֱלֹהִים אֱלֹהֵיהָ שְׁמֹן (דף ל"ז ע"ב) שְׁשׁוֹן מַחְבְּרִיד. יִפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם: מִשְׁתַּח וְחַנוּף. הוֹצֵק חַן בְּשַׁפְתוֹתֶיהָ: מִנְחָה וּבְנֵיו. עַל פִּן מְשַׁחֵף אֱלֹהִים אֱלֹהֵיהָ: מֵאַבְרָהָם וַיִּצְחָק. שְׁמֹן שְׁשׁוֹן: מֵיַעֲקֹב. מַחְבְּרִיד: מִשְׁאֵר נְבִיאִי. וְכִי גָבַר דְּסָלִיק בְּדַרְגִּין עֲלֵאִין דְּלֹא

שִׁם יי' ה' מְשֻׁמִּים הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.

בְּא רָאָה, כְּתוּב וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה. בַּחֲצֵי הִיָּה צְרִיד (לְכַתּוּב), אוּ בַּחֲצוֹת, כְּמוּ שְׂאֵמַר מִשָּׁה. וְאִם כְּמוּ שְׂאֵמַר וְחֲבֵרְנֵנוּ, שְׁלֵא יֵאמְרוּ אֶצְטַגְנִי פְרַעָה, מִשָּׁה בְדַאי הוּא. הָרִי הַקְּשִׂיא בְּמִקוּמָה עוֹמְדַת בְּשַׁלְשָׁה אֲפָנִים, שְׂאֶפִּלוּ יִשְׂרָאֵל יֵאמְרוּ כֵּן. אַחַד - שְׂאָם כֵּן, הִיָּה לוֹ לוֹמַר, וַיֹּאמֶר מִשָּׁה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. לְמָה אָמַר כַּה אָמַר ה' וְגו', כְּמוּ שְׁלֵא יְכוּן אַתְּ הַשְּׁעָה, שְׁהֲרִי לֹא יִתְפַּסוּ בְּמִשָּׁה אֲלֵא בַפְטְרוֹן, מִשׁוּם שְׂאֵמַר כַּה אָמַר ה' וְגו'? שְׁנַיִם - שְׁהֲרִי מִשָּׁה אָמַר עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים, וְלֹא הִיָּה כֵּן, אֲלֵא עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבוּר. עַל כָּל פָּנִים, אֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל גַּם יֵאמְרוּ כֵּן, שְׁהֲרִי לֹא הִתְבְּרוּ הַדְּבָרִים. שְׁלִשָּׁה - שְׁהוּא אָמַר מִשָּׁם הַפְטְרוֹן בַּחֲצוֹת, וְכְתוּב וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד שְׂאֵלָה שְׁלַכְס יוֹתֵר עַל הַמְּשָׂא שְׁלֵא יְכוּלָה הַבְּהֵמָה לְסַבַּל, לְמָה הִיָּה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְלֹא בַיּוֹם? וְלְמָה מִתּוּ כָּל אוֹתָם הַחַלְשִׁים שְׂאֲחַר הַרְחִים? אֲלֵא הַכַּל הוּא סוּד עֲלִיוֹן בֵּין קוּצְרֵי הַשְּׂדֵה, וְהַכַּל הַכְּשֶׁר (הַתְּבַשֵּׁר) בְּנִבְיָאָה הַנְּאָמֵן.

אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֵׁל מִשָּׁה, שְׁעֲלִיו כְּתוּב יִפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חַן בְּשַׁפְתוֹתֶיהָ עַל פִּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אַהֲבַת צְדָק וַתִּשְׁנֵא רִשְׁעָה עַל פִּן מְשַׁחֵף אֱלֹהִים אֱלֹהֵיהָ שְׁמֹן מִמְּחֲבְרִיד. יִפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם - מִשְׁתַּח וְחַנוּף. הוֹצֵק חַן בְּשַׁפְתוֹתֶיהָ - מִנְחָה וּבְנֵיו. עַל פִּן מְשַׁחֵף אֱלֹהִים אֱלֹהֵיהָ - מֵאַבְרָהָם וַיִּצְחָק. שְׁמֹן שְׁשׁוֹן - מֵיַעֲקֹב. מַחְבְּרִיד - מִשְׁאֵר נְבִיאִים. וְכִי גָבַר שְׁעוֹלָה בְּדַרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁלֵא

סליק בר נש אחרא, לא ידע מה דאמר. אלא הכי תנינן, האי כתרא דאקרי זא"ת,

אתקרי אש"ה, כמה דאת אמר, (בראשית ב)

לזאת יקרא אשה. אמאי. משום פי מאיש לקחה זאת. מאן הוא איש. ההוא דאקרי זה.

ודא הוא איש דקר, כמה דאת אמר (שמות לב) פי זה משה האיש. האיש הזה. ואקרי איש זה,

וזה איש. וזאת, אתנסיבת מזה דאקרי זכר. ובגין דא, איהי תמר דקר ונוקבא, דלא סליק

דא בלא דא. תמר: כמה דאת אמר, (שיר

השירים א) בתמרות עשן. מה עשן, סליק חנור ואוכם, אוף הקא, פלא כליל בה בפלגות ליליא, למעבד נימוסוי בחד שעתא, חנור לישראל, ואוכם לעובדי עבודת כוכבים ומזלות.

ועוד דהאי ליליא לא אתפלג, לא עביד נימוסוי. מנא לן. מאברהם. דכתיב,

(בראשית יד) ויחלק עליהם לילה, דאתפלג למעבד

נימוסוי. אוף הקא משה אמר פחצות (מהו פחצות כמה דאת אמר (מלכים ב) ג) בעלות המנקה (איוב ה) בעלות גדיש אוף הקא

פחצות) כמפלג. דמשה ידע דלא יעביד נימוסוי, עד דאתפלג.

והכי הוה, דלא עביד ליליא נימוסוי, עד דאתפלג, בפלגות בתראה, עבד

נימוסוי, הדא הוא דכתיב ויהי בחצי הלילה. מאי בחצי. בפלגות בתראה, בזמנא דאיהי

שלטא, ואשתכח האי זאת, למעבד נימוסין תדירא, וכל נימוסא דאתעביד בליליא, בפלגותא בתראה אתעביד.

ויי' הפה כל בכור, ויי': הוא ובית דינו, ויי': הוא ונימוסוי. הפה כל בכור הפה, משה

לא אמר אלא ומת וגו', מהו הפה. אלא, דאתער כה, כמה דאגזים משה, דכתיב והנה

עולה שום אדם אחר לא ידע מה שאומר?

ארא כף שנינו, הפתר הזה שנקרא זא"ת, נקרא אש"ה, כמו שנקרא (בראשית ב) לזאת יקרא

אשה. למה? משום פי מאיש לקחה זאת. מי הוא איש? אותו שנקרא זה, וזהו איש זכר, כמו

שנקרא (שמות לב) פי זה משה האיש. האיש הזה. ונקרא איש זה, וזה איש. וזאת נלקחה מזה שנקרא זכר.

ומשום כף התמר הזה זכר ונקבה, שלא עולה זה בלי זה. תמר, כמו שנקרא (שיר א) בתמרות עשן. מה עשן עולה לכן ושחר,

אף כף הכל כלול בה פחצות הלילה לעשות הנהגותיה בשעה אחת לכן לישראל ושחר לעובדי

כוכבים ומזלות.

ועוד, שהלילה הזה לא נחלק ולא עושה הנהגותיו. מנין לנו? מאברהם, שכתוב ויחלק עליהם

לילה, שנקח לעשות הנהגותיו. אף כן אן משה אמר פחצות, ומהו פחצות? כמו שנקרא (מלכים ב-ג) בעלות

המנקה, (איוב ה) בעלות גדיש. אף כן פחצות כשמתחלק. שמושה ידע שלא יעשה הנהגותיו עד שיתחלק.

וכך הנה, שלא עשה הלילה הנהגותיו עד שהתחלק, בחצי

האחרון עשה הנהגותיו, וזהו שכתוב ויהי בחצי הלילה. מה זה בחצי? במחצית האחרונה,

בזמן שהיא שולטת, ונמצאת זאת הזאת לעשות הנהגות תמיד. וכל הנהגה שנעשית בלילה, נעשית במחצית האחרונה.

וה' הפה כל בכור. וה' - הוא ובית דינו. וה' - הוא ונהגותיו.

הפה כל בכור - הפה? משה לא אמר אלא ומת וגו', מהו הפה? אלא שהתעורר כה, כמו שהפחיד אותו משה, שכתוב

לא שמעת עד כה.

וְחָאנָא, פְּרַעָה חֲפִים הָוָה מְפָל חֲרָשׁוּי,
וְאִסְתַּפֵּל בְּהַאי זֹאת, דִּיעֲבִיד בֵּיה
דִּינָא, וְזִמִּין לְחֲרַבָא אַרְעִיָה, כְּמָה דְאָמַר
מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדְעַ עַל פִּי אֲנִי יי'. וּבֹאִיהוּ מַה
כְּתִיב, וַיִּפֶן פְּרַעָה. מַהוּ וַיִּפֶן. דְּאִפְנִי לְבֵיה
מִהֲרַהוּרָא דָא. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (במדבר יב) וַיִּפֶן
אַהֲרֹן. וַיִּבֹא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבוֹ גַם לְזֹאת.
גַם לְרִבּוֹת הָאֵי דְזִמִּינָא לְחֲרַבָא אַרְעִיָה, וְלֹא
שׁוּי לְבֵיה לְקַבְּלִיהָ דְזֹאת.

כָּל בְּכוֹר, אֲפִילוּ דְרַגִּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין,
אֲתַבְּרוּ מְשׁוּלְטָנְהוּן, (ס"א משלשוליהו) כָּל
אֵינּוֹן דְשִׁלְטִין בְּחֻמְתָּא דְלַהוּן, דְכְּתִיב,
בְּאַרְץ מִצְרַיִם. וְכִלְהוּ דְרַגִּין, עֲלָאִין וְתַתְּאִין,
דְאֲתַבְּרוּ מְשׁוּלְטָנְהוּן, (ס"א משלשוליהו) כָּל
בְּפִסּוּקָא אֲתַחְזוּן, (ס"א אַתְרֵימִין) דְכְּתִיב מִבְּכוֹר
פְּרַעָה הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף עַד בְּכוֹר הַשֹּׁפְחָה
אֲשֶׁר אַחַר הֶרְחִים וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה, הָא כְּלָהוּ
אֲתַחְזוּן בְּפִסּוּקָא.

סְתָמָא דְמַלְהָ, מִבְּכוֹר פְּרַעָה הַיּוֹשֵׁב עַל
כֶּסֶף, כְּתָרָא תַתְּאָה דְקוּזְמִיטָא
דְמַלְכוּתָא (נ"א מַמְלַכּוּתָא) דְלַעֲלִילָא. עַד בְּכוֹר
הַשֹּׁפְחָה, כְּתָרָא שְׁמַאלָא, תַתְּאָה מִינָה,
דְקוּזְמִיטָא מִבְּתַר אַרְבַּע (נ"א מִבְּתַר אַחַר) רְחִיילִין,
אַרְבַּע מְשִׁירֵיין. (מִשְׁמַע), מְשׁוּם דְכְּתִיב אַחַר
הֶרְחִים, (וְלֹא מִן הֶרְחִים) וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה, תַתְּאִין
מִתַּתְּאִין, נוֹקְבָא מְנוֹקְבָתָא, דְאֲשַׁתְּכַחוּ בְּאֲתַנִּי
בְּבַעֲרֵי וְחֲמָרֵי, בְּרַבְרַבִּי בְּזוּטְרֵי, וּמְקַבְּלִין
מִנְהוּן גּוֹבְרִין וְנוֹקְבִין. עַד בְּכוֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר
בְּבֵית הַבּוֹר, אֵינּוֹן דְנִפְקִין מִשֹּׁפְחָה. דִּי בְהוּן
עַבְדִּין לְאַסִּירֵי, דִּישְׁתַּעְבְּדוּן בְּהוּן לְעַלְמִין,
וְלֹא יִפְקוּן לְחִירוֹ.

והנה לא שמעת עד כה.

וְשִׁנְיָ, פְּרַעָה הִיָּה חֻמְס מְפָל
מְכַשְׁפִּין, וְהִסְתַּפֵּל בְּזֹאת שְׁתַּעֲשֵׂהָ
בוּ דִין, וְעִתִּידָה לְהַחְרִיב אֶת אַרְצוֹ,
כְּמוּ שְׁאָמַר מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדְעַ עַל
פִּי אֲנִי ה'. וּבֹהוּא מַה כְּתוּב? (שמות ז)
וַיִּפֶן פְּרַעָה. מַה זֶה וַיִּפֶן? שְׁהַפְּנָה
לְבוֹ מִהֲרַהוּרָא זֶה, כְּמוּ שְׁנִיאָמַר וַיִּפֶן
אַהֲרֹן. וַיִּבֹא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבוֹ
גַם לְזֹאת. גַם - לְרִבּוֹת זֹו שְׁעִתִּידָה
לְהַחְרִיב אֶת אַרְצוֹ, וְלֹא שָׁם לְבוֹ
כְּנִגַּד זֹאת.

כָּל בְּכוֹר - אֲפִילוּ דְרַגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת
וְתַתְּוֹנוֹת נִשְׁבְּרוּ מְשִׁלְטָנִם
(מִהַשְׁתַּלְשׁוּתָם), כָּל אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
בְּחֻמְתָּא שְׁלֵהֶם, שְׁכְּתוּב בְּאַרְץ
מִצְרַיִם. וְכֹל הַדְּרַגּוֹת, הַעֲלִיוֹנוֹת
וְהַתַּתְּוֹנוֹת שְׁנִשְׁבְּרוּ מְשִׁלְטָנִם
(מִהַשְׁתַּלְשׁוּתָם), כָּלֶם נְרָאוֹת (נִרְמוּזוֹת)
בְּפִסּוּקֵי, שְׁכְּתוּב מִבְּכוֹר פְּרַעָה
הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף עַד בְּכוֹר הַשֹּׁפְחָה
אֲשֶׁר אַחַר הֶרְחִים וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה.
הָרִי כָלֶם נְרָאִים בְּפִסּוּקֵי.

כְּתוּב שֶׁל דְּבַר, מִבְּכוֹר פְּרַעָה
הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף - כְּתָר תַּחְתּוֹן שֶׁל
שְׁלִיטַת הַמְּלָכוּת (מִהַמְּלָכוּת)
שְׁלַמְעֵלָה. עַד בְּכוֹר הַשֹּׁפְחָה - כְּתָר
שְׁמַאל מִתַּחְתִּיהָ שֶׁל שְׁלִיטָה מֵאַחַר
אַרְבַּע (מִבְּתַר אַחַר) רְחִים, אַרְבַּע
מַחְנוֹת. (מִשְׁמַע) מְשׁוּם שְׁכְּתוּב אַחַר
הֶרְחִים, (וְלֹא מִן הֶרְחִים). וְכֹל בְּכוֹר
בְּהֵמָה - תַּחְתּוֹנִים מִתַּתְּוֹנִים,
נִקְבָּה מְנֻקְבּוֹת, שְׁנִמְצְאוּ בְּאֲתוֹנוֹת
בְּבַהֲמוֹת וְחֲמוּרִים, בְּגוֹדִלִים
וּבְקַטְנִים, וּמְקַבְּלִים מֵהֶם גְּבִרִים
וְנֻקְבּוֹת. עַד בְּכוֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר בְּבֵית
הַבּוֹר - אוֹתָם שְׁיוּצְאִים מִשֹּׁפְחָה,
שְׂבָהֶם עוֹשִׂים לְאַסִּירִים
שִׁישְׁתַּעְבְּדוּ בְּהֶם לְעוֹלָמִים וְלֹא
יִצְאוּ לְחִירוֹת.

וּבְבִטְחוֹן הַדְּרַגּוֹת תִּלְלוּ סְרַבּוּ
הַמִּצְרַיִם, שְׂבָהֶם עֲשׂוּ קָשָׁר

וּבְרוּחַצְנוּתָא דְאֵלִין דְרַגִּין, סְרִיבוּ מִצְרַאִי, דִּי בְהוּן עַבְדוּ קְשָׁרָא לְיִשְׂרָאֵל,

דְּלָא יִפְקוּן מִן עֲבֻדוֹתֵהוּן לְעֵלְמִין. וּבִהֲאִי אַתְחִזִי גְבוּרְתָא וּשְׁלִטְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְדַכְרְנָא דָא לֹא יִשְׁתַּצִי מִיִּשְׂרָאֵל לְדָרִי (ד' ט"ז ע"א) דְרִין, דְּאִי לֹא הָוּה חֵילָא וּגְבוּרְתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, פֶּל מְלָכִי עַמִּין, וְכָל חֲרָשֵׁי עֵלְמִין, וְחַפְיָמֵי עֵלְמִין, לֹא יִפְקוּן לְיִשְׂרָאֵל מִן עֲבֻדוֹתָא, דְּשָׂרָא קְטָרִין דְּלֵהוּן, וְתִבְר כָּל אֵינוֹן פְּתָרִין, בְּגִין לְאַפְקָא לוֹן. עַל דָּא כְּתִיב, (יִרְמִיָּה י') מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין פְּמוֹךְ.

בְּבַה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אַרְיִים קָלִיָּה וְאַתְנַח, אָמַר קְנֻטְרָא דְקִיטְפָא אֲשַׁתְּכַח, חֲשַׁבְתוּן דְשִׁבַּח קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּמָה זְמַנִּין, (דְּבָרִים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, (דְּבָרִים טז) הוֹצִיאֲךָ יְי' אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם, (דְּבָרִים ה) וַיּוֹצִיאֲךָ יְי' אֱלֹהֶיךָ מִשֵּׁם, (שְׁמוֹת יב) הוֹצֵאתִי אֶת צְבָאוֹתֶיכֶם, (שְׁמוֹת יג) זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרַיִם, (דְּבָרִים יד) וַיּוֹצִיאֲךָ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל מִמִּצְרַיִם, (שְׁמוֹת יג) הוֹצִיא יְי' אֶתְכֶם מִזֶּה.

אַלְיָ תֵּאנָא, עֲשֵׂרָה כְּתָרִין, אֵינוֹן לְתַתָּא, פְּגוּוּנָא דְלַעֲלִיא, וְכִלְהוּ סְתִימִין בְּתַתָּא אֲלִין דְאַמְרִין. וְתַלַּת קְשָׁרִין קְשִׁירוּ בְהוּ, עַל תַּלַּת דְרִגִין אֲלִין דְבָהוּ עֲבָדוּ, דִּישְׂרָאֵל לֹא יִפְקוּן מִשְׁעַבְדֵּיהוּן לְעֵלְמִין.

זְכָאן אַתוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, דְּבִזְכוּתְכוּן שְׂרִיאוּ קְטָרִין, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְכַר תַּלַּת קְטָרֵי מְהֵימְנוּתָא דְלִכוּן הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב. אֶת אַבְרָהָם, הָא קְשָׁרָא חָדָא, דְאַבְרָהָם. אֶת יִצְחָק, הָא קְשָׁרָא תְּנִינָא, דִּיצְחָק. וְאֶת יַעֲקֹב, הָא קְשָׁרָא תְּלִיתָאָה, שְׁלִימְתָא דִּיעֲקֹב.

לְיִשְׂרָאֵל שְׁלֹא יֵצְאוּ מִעֲבֻדוֹתָם לְעוֹלָמִים. וּבִזְה נִרְאִית הַגְּבוּרָה וְהַשְּׁלִטוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזָכוּרִין זֶה לֹא יִכְלֶה מִיִּשְׂרָאֵל לְדוּרֵי דוֹרוֹת. שְׂאֵם לֹא הָיָה פֶחַ וּגְבוּרָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל מְלָכֵי הָעַמִּים וְכָל מְכַשְׁפֵי הָעוֹלָמוֹת וְחַכְמֵי הָעוֹלָמוֹת, לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֻדוֹת, שֶׁהִתִּיר אֶת הַקְּשָׁרִים שֶׁלָּהֶם וְשָׁכַר אֶת כָּל אוֹתָם הַכְּתָרִים כְּדִי לְהוֹצִיא אוֹתָם. עַל זֶה כְּתוּב (יִרְמִיָּה י') מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין פְּמוֹךְ.

בְּבַה רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִים קוֹלוֹ וְנִגְנְנָח. אָמַר, אֲשֶׁכּוֹל הַקְּנֻטְרָא נִמְצָא. חֲשַׁבְתֶּם שֶׁשִּׁבַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמָה פְּעָמִים, (דְּבָרִים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, (שֵׁם טז) הוֹצִיאֲךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם, (שֵׁם ה) וַיּוֹצִיאֲךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מִשֵּׁם, (שְׁמוֹת יב) הוֹצֵאתִי אֶת צְבָאוֹתֶיכֶם, (שֵׁם יג) זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרַיִם, (דְּבָרִים יד) וַיּוֹצִיאֲךָ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל מִמִּצְרַיִם, הוֹצִיא ה' אֶתְכֶם מִזֶּה.

אַלְיָ שְׁנִינוּ, עֲשֵׂרָה כְּתָרִים הֵם לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, וְכִלְמֵם נִסְתָּרִים בְּשִׁלְשֵׁת אֱלֹהִים שְׁאֲמַרְנוּ. וְשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים קְשׁוּרִים בְּהֵם עַל שְׁלֹשׁ דְרָגוֹת אֵלוּ שְׁבָהֶם עֲשׂוּ שִׁישְׂרָאֵל לֹא יֵצְאוּ מִשְׁעַבְדֵּיהֶם לְעוֹלָמִים.

אַשְׁרֵיכֶם אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שְׁבִזְכוּתְכֶם הִתִּירוּ אֶת הַקְּשָׁרִים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זָכַר שְׁלִשֵׁת קְשָׁרֵי הָאֵמוּנָה שְׁלִכְכֶם. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב. אֶת אַבְרָהָם - הָרִי קְשָׁר אֶחָד שֶׁל אַבְרָהָם. אֶת יִצְחָק - הָרִי קְשָׁר שְׁנֵי שֶׁל יִצְחָק. וְאֶת יַעֲקֹב - הָרִי קְשָׁר שְׁלִישִׁי, שְׁלִמְתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב.

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוזרה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה גדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶנְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי כְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיְשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאְלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וַיְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֵה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְּלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֵיהָ. וַיִּלְוֵה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

ועידת מתוק מדבש ללומדי הזוהר ובני ברוך

צילום: יהודה פרקוביץ

